

AK Parti ve CHP'de Kürt çıkmazı

Anayasa Uzlaşma Komisyonu nda son zamanlarda özellikle CHP li üyeler arasında sert tartışmalar yaşanıyor.

RİFAT BAŞARAN

Türkiye / 23/09/2013

Yeni anayasanın düğümlendiği 'anadilde eğitim', 'resmi dil' ve 'vatandaşlık' konuları, AK Parti ve CHP'de de parti içi bölünmelere neden oluyor.

Kürt sorununun çözümü yolunda gözlerin çevrildiği yeni anayasa çalışmalarında uzlaşamayan 'anadilde eğitim', 'vatandaşlık' ve 'resmi dil' ile ilgili maddeler sadece Anayasa Uzlaşma Komisyonu'nda değil, AK Parti ve CHP içinde de sıkıntı yaratıyor. MHP ve BDP'li vekiller bu konuda tam bir görüşbirliği içinde. Buna karşın AK Parti ve CHP'de milletvekilleri Kürt sorununu ilgilendiren konularda farklı düşünüyor. Zaman zaman CHP'de olduğu gibi bu konularda hayli sert tartışmalar da yaşanıyor.

İLK ÇATLAK: RESMİ DİL

TBMM Anayasa Uzlaşma Komisyonu'nda en büyük uzlaşmazlık "resmi dil" konusunda çıktı. Ama bu uzlaşmazlık sadece komisyon masasında yaşanmadı. AK Parti taslağında, "Resmi dil Türkçe'dir" ifadesine yer vermesine rağmen, AK Parti'li komisyon üyesi Ahmet İyimaya'nın CHP ve MHP ile birlikte "Devletin dili Türkçedir" ifadesi üzerinde uzlaşması, bir anda tartışmaya yol açtı. AK Parti yönetimi ve diğer komisyon üyelerinden bu ifadenin değiştirilmesine yönelik itirazlar geldi. Tepkiler üzerine daha sonra İyimaya, "Taslakta yer alan ifadeye döneceğiz. Bu benim şahsi görüşümdü" diyerek tutanaklara geçirilmesini istedi. İyimaya'nın bu itirazı, AK Parti'deki görüş ayrılığının habercisiydi.

İKİNCİ ÇATLAK: ANA DİL

İkinci çatlak ise anadilde eğitim konusunda yaşandı. "Eğitim Hakkı ve Hürriyeti (Özgürlüğü)" maddesinin görüşmeleri sırasında "anadilde eğitim ve öğrenim" konusu gündeme geldi. Taslağında bu konuya yer vermeyen AK Parti, anadil öğrenimi konusunun, anayasa değil yasalar kapsamında bir düzenleme olduğunu vurguladı. CHP "Eğitim dili Türkçedir" ifadesinin yer almasını istedi. BDP bu madde ile ilgili yaşanan tıkanıklığı aşmak için, "Birinci fıkra Türkçe öğrenimini zorunlu tutmalı, ikinci fıkra anadilde eğitimi garanti altına almalı" önerisini getirdi. Bu öneriye CHP'li üyelerin bir kısmı sıcak yaklaştı. Konu parti yönetimine aktarıldı. CHP'nin hazırladığı taslağın revize edilebileceği görüşü çıktı. Ancak buna CHP'li Süheyl Batum'dan sert

itiraz geldi. CHP, Batum'un itirazına rağmen önerisini, "Eğitim dili Türkçedir. Anadili Türkçe olmayan öğrenciler zorunlu Türkçe eğitiminin yanı sıra kendi dillerini öğrenme ve kullanma hakkına sahiptir. Devlet bu hakkın etkili bir biçimde kullanılması için gerekli tedbirleri alır" olarak değiştirdiğini açıkladı.

ÜÇÜNCÜ ÇATLAK: VATANDAŞLIK Son olarak siyasi partilerin görüş ayrılıkları "vatandaşlık" ile ilgili maddenin görüşmeleri sırasında kendini gösterdi. CHP'li Rıza Türmen ve Atilla Kart, "Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşı" ifadesinin kullanılabileceğini, "nötr vatandaşlık" tanımında uzlaşılacağını savundu. Ne var ki, CHP'li Batum'dan buna da itiraz geldi. Batum, parti görüşünün "Türk vatandaşı" ifadesi üzerine olduğunu söyledi. Yaşanan tartışmalar sonrası bu madde de rafa kaldırıldı.

NÖTR VATANDAŞLIK

Bu üç madde üzerine bölünme sadece komisyonla sınırlı kalmadı. AK Parti ve CHP içerisinde de milletvekilleri farklı düşünüyor. AK Parti'de çatışma daha çok anadilde eğitim odaklı yaşanıyor. AK Parti'de "nötr vatandaşlık" ile ilgili görüş ayrılığı henüz bulunmuyor. AK Parti Diyarbakır Milletvekili Galip Ensarioğlu, "vatandaşlık" tanımının herhangi bir etnik grubu vurgulamaması gerektiğini belirtirken, "Yapılacak tarifte 76 milyon kendisine yer bulmalı" diyerek "nötr vatandaşlık" tanımını destekliyor. Anadilde eğitimin gerekliliğini de savunan Ensarioğlu şu değerlendirmeyi yapıyor: "Bu Kürt sorununda nihai nokta. En önemli mihenk taşı. Kürtlerin ortak talebi haline dönüştü. Bu karşılanmadığı sürece sorun olmaya devam edecek." Ensarioğlu, hem AK Parti içerisinde hem de Türkiye'de anadilin hak olduğu noktasında bir uzlaşma olmadığını belirtirken, "Bize düşen ikna etmek. Siyasetin gereği de odur zaten" diyor.

Ensarioğlu'nun bu sözlerine karşılık TBMM Anayasa Komisyonu Başkanı AK Partili Burhan Kuzu, "anadilde eğitim' konusunda uyarı yaptı. "Anadilde eğitim zor" diyen Kuzu, "Verildiği an sadece Kürt vatandaşlarımız değil çok sayıda insan yararlanacak. Her dilde ilköğretim, ortaokul, lise, üniversite... Devlet bunun içinden çıkamaz. Belki özel okullarda verilebilir. Zaten okullarda anadil öğretiliyor. Yeni gelecek pakette muhtemel ki devlet kurumlarında o dilden anlayan kişilerin bulundurulmasına dair düzenleme olacak. Ancak anadilde eğitimin sonu farklı çıkabilir. Bunun sıkıntısını Belçika çekiyor. Belçika bölünmekle burun buruna geldi. Sebebi dil bana sorarsanız" görüşünü dile getirdi.

CHP'NİN PROGRAMINA AYKIRI GÖRÜŞLER

Kürt sorunu CHP'yi daha fazla sarsıyor. CHP'de ulusalcı kanadın önde gelen isimlerinden Birgül Ayman Güler, CHP'nin revize edilen anadilde eğitim ile ilgili önerisini "kabul edilemez" olarak değerlendirdi. Güler, "Çünkü ulusal devlet örgütlenmesi anayasanın 3. maddesinde sabittir. Eğer anadilde eğitimi kabul ederseniz ulusal devlet ilkesini ihlal edersiniz. Bu anayasanın kendi içerisinde çelişmesi anlamına gelir. Anadili öğrenilebilir, bunun için mekanizmalar kurulabilir. Ama örgün eğitim sisteminde anadilde eğitim olmaz. CHP programında bu tercih son derece açık" dedi.

Vatandaşlık tanımı ile ilgili "Türk vatandaşlığı" tanımını önerdiklerini belirten Güler şunları söyledi: "Anayasada 'Türk vatandaşlığı' ifadesi sürmeli. Çünkü 'TC vatandaşlığı' demek etnikçi anayasa yapmak demektir. 'TC vatandaşlığı' önerenler değişecek mekanizmalar üzerinden hiç konuşmuyor. Bunun bir sonraki adımı çeşitli etnik gruplara hukuki ve siyasi statü vermektir. Bu çok resmi dilli devlet demektir. Bunun yanı sıra siyaset ve idarede etnik topluluklara kota uygulaması demektir. Bu ulusal devletin ortadan kaldırılması, milliyetler devleti yani yeni feodalizm anlamına gelir. Tarihsel olarak gericiliktir." "Anadilde eğitimin, anadilleri resmi dillere dönüştürmek" anlamına geldiğini savunan Güler, komisyon üyelerinden Türmen ve Kart'ın, bunun tersine görüşler ileri sürdüğünü ifade etti. Güler, "Zaten kendi aramızda tartışma konusu. Bence CHP'nin programına aykırı görüşler" dedi.

'NÖTR VATANDAŞLIK DOĞRU'

CHP'li Hüseyin Aygün ise anadilde eğitim ve "nötr vatandaşlık" tanımından yana. Aygün, anadilde eğitimin bir çok ülkede uygulandığını ve toplumsal grupları birbirine yakınlaştırdığına inandığını söyledi. Aygün, vatandaşlık ile ilgili tanımın "Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlığı" şeklinde yapılması gerektiğini de ifade ederek, "Çünkü sadece Türk etnisitesinden oluşmuyor" dedi. "Devletin dili Türkçedir" ifadesini doğal bulduğunu söyleyen Aygün şu değerlendirmeyi yaptı: "Her ne kadar çeşitli etnik gruplar yaşasa da, ortak bir dilin bulunması lazım. Ama herkesin kendi anadilini konuşması, eğitim alması lazım." Aygün CHP içerisinde bu konudaki tartışmaları, "Parti içinde anadili Türkçe olmayanlar daha özgürlükçü düşünüyor" diye konuştu.